

sessione 5, ubi post generalem propositionem addit, non esse mentem eam Concilii ut nemo excipiat. Idem confirmari potest ex aliis regulis generalibus Scripturæ, quæ fere nunquam excludunt singularia privilegia, ut illud, *nemo mundus a sorde, neque infans*, etc.; *non est justus qui non peccet*: et illud, *in dolore paries filios*, etc. Ex his sequitur, non obstante pacto et lege, quam Deus cum Adamo et ejus posteritate statuit, potuisse Deum aliquos filios Adæ innocentes servare præveniando, ne contraherent maculam. Ita divus Thomas, in 3, dist. 7, quæst. 1, art. 1; et quibusdam videtur jam certum ex definitione Tridentini, quia supponit hoc ut possibile manifeste. Sed licet non sit de fide, attamen rationi videtur consonum, quia Deus potest gratiam suam communicare cui, et quando, et quomodo voluerit, atque adeo in primo instanti sui esse: nec in hoc est ulla repugnantia, ut statim patebit.

8. *Quarta propositio.* — Quarta propositio. Omnes homines, excepta Beata Virgine, contraxerunt et contrahunt reipsa originale peccatum: Beata tamen Virgo singulariter est præservata. Prima pars constat, quia Scriptura docet, omnes ex Adamo via ordinaria genitos concipi peccatores, et antiquiora Concilia, et Sancti nullum excipiunt. Tridentinum vero solam Beatam Virginem, idque non definiens, sed facultatem præbens id opinandi; ergo indicat satis de nullo alio modo id posse credi, vel affirmari. Confirmatur, quia si de aliquo dici posset, maxime de Joanne Baptista, vel simili: sed constat hunc, et Apostolos et alios conceptos fuisse in originali; ergo, etc. Vide quæ dixi, tomo 2, in 3 part., disp. 24, sect. 4.

9. *De gradu certitudinis præcedentis propositionis.* — Quæres, in quo gradu certitudinis sit hoc tenendum. Respondeo, si ex meritis Christi diceretur alicui alteri fuisse datum hoc singulare privilegium, non videretur damnandum tanquam plane hæreticum, quia oppositum non est palam definitum, neque in Scriptura continetur, atque hoc etiam intendit Cajetanus: esset tamen non solum temerarium, sed etiam erroneum, quia fere est contra communem consensum Patrum, et contra id quod generaliter sentit tota Ecclesia. Sed contra, quia excipere aliquem a generali regula mortis, vel peccati actualis, non est erroneum; ergo neque hoc erit. Respondeo regulas Scripturæ eo spiritu esse interpretandas quo traditæ fuerunt: cum ergo Ecclesia, quæ verum nobis fidei sensum proponit, regulam hanc de originali peccato intelligat, ut nullum, præter

Virginem, excipiat, ita est plane interpretanda, secus in aliis, in quibus vel ex ipsa Scriptura, vel ex Ecclesiæ traditione exceptiones aliquæ, vel manifeste, vel verisimiliter colliguntur. Vide D. Thomam 4, distinct. 43, quæstione 1, articulo 4.

10. *Sententia auctoris de exemptione Beate Virginis a lege originalis peccati.* — *Unus modus exceptionis verus.* — Circa secundam partem conclusionis de Beata Virgine, advertit duobus modis posse nos intelligere Beatam Virginem potuisse præservari. Primus est post constitutas a Deo omnium hominum etiam ipsius Virginis, voluntates in voluntate Adæ, atque adeo postquam omnes in illo peccaverunt, ac necessitatem contraxerunt incurrendi peccatum, simul ac nascerentur, seu conciperentur: Deum tamen ipsum ex gratia et privilegio suo Virginem prævenisse, ne illa ejus necessitas, quam in Adamo contraxerat, haberet in ipsa effectum; et hunc modum, in t. 2, in 3 part., disp. 3, sect. 5, late exponimus.

11. *Alter modus.* — *Displicet hic modus.* — *Objectio diluitur.* — Secundus modus est fuisse Beatam Virginem exceptam in ipso pacto, quod Deus pepigit cum Adamo etiam ante prævisionem peccati ejus: itaque licet omnium aliorum voluntates in ejus voluntate constituerit, tamen propter dignitatem et merita Christi voluisse jam tunc Beatam Virginem ad perpetuam sanctitatem ordinare: ut in ea re nullo modo penderet a voluntate Adæ. Hic vero modus imprimis necessarius non est, nec satis firmus aut tutus, quia juxta illum dicendum esset Beatam Virginem neque in Adamo peccavisse. Secundo, ex vi suæ conceptionis non contraxisse originale peccatum, nec saltem subditam fuisse necessitati ejus. Tertio, non videri eo modo fuisse proprie a Christo redemptam, nam licet præservata tunc diceretur a Christo, ea tamen præservatio redemptionis rationem habere non posset. Nam etiamsi post peccatum Adæ Deus statuisset non redimere mundum, Beata Virgo mansisset libera, juxta prædictum modum. Quarto, mortem et alias similes penas non fuisse in Beata Virgine ex peccato Adæ, quod tamen esse proprium Christi docet Augustinus, libro quarto, contra duas epistolas Pelagianorum, capite quarto. Dices, hoc argumento probaretur Beatam Virginem vere contraxisse culpam, cum subierit pœnam. Respondetur negando probari, nam ut patiat pœnam satis est peccatum Adæ, ita ad illam pertinuisse, ut vere dici posset illam in Adamo peccasse, atque adeo futurum fuisse

ut incurreret culpam necessitate quadam, nisi præveniretur, sicut nunc juste patimur eandem pœnam post remissionem originalis; nam sicut potest remitti culpa, eadem ratione potest præveniri, non remissa pœna.

Ita sentit auctor jam olim, cum hæc Romæ dictaret in schola, et deinde typis mandavit in 2 tomo, in tertiam partem disp. 3, sect. 5. Eandem porro sententiam plane, non multo ante mortem vulgari sermone transmisit Conimbrica ad socium, qui eum ex Hispania rogaverat, etiam ne permaneret in doctrina eadem, nihil turbatus motu per id tempus (hoc est, vertente anno 16 supra 1600), exorto circa Beatam Virginis immaculatam conceptionem. Eam itaque doctrinam hic fideliter Latino idiomate subjiciendam, sum ratus.

12. Scribit R. T. maxime controverti nunc iis in partibus quæstionem de immaculata conceptione Virginis: supposito videlicet, quod fuerit concepta sine peccato originali, an in se habuerit debitum contrahendi illud in primo instanti suæ conceptionis, prius natura, quam justificaretur, quærens an perseverem adhuc in sententia quam habui in 2 t., 3 parte disp. 3, sect. 3, agendo de hoc ipso puncto. Respondeo, nunquam meam putasse adeo veram ac hodie judico, quia cum viderem aliqua eorum quæ cum pietate dicta et excogitata hactenus sunt, et vellem iis fulcire magis dictam opinionem piam, ex iisdem occasionem habui firmiter adhærendi illi sententiæ, quam citato loco secutus sum, intra latitudinem tamen opinionis. Et addo quemlibet prudentem theologorum, et dominæ nostræ valde affectum, debere non inclinare ad illud extremum, quoniam ad honorem Virginis nihil refert, neque ejus immaculatæ conceptionis veritatem juvat, præbetque occasionem adversariis dicendi, non posse nos immaculatam conceptionem defendere, nisi declinando ad opiniones vel censura dignas, vel diminuentes Christi redemptionem, vel saltem apparentiam talem habentes.

13. Et licet a me non postules fundamentum, vel motivum ejus quod in hac sentio, neque fere habeam ultra ea quæ jam in citato loco tertie partis dixi: tamen quia ratio temporis id exigit, et fortasse novus discursus efficiat, ut res magis declaretur, vel etiam persuadeatur, proponam quæ me movent, afferendo propositiones aliquas, quæ mihi videntur inter se connexæ et concatenatæ, incipien-

do a certioribus, et ex eis deducendo puncti totius resolutionem.

14. *Beata Virgo fuit proprie redempta per Christum.* — Primo ergo certum puto, convenire in eo nos omnes, Virginem scilicet immaculatam, fuisse proprie et vere redemptam per Christum. Hoc fuit fundamentum sancti Thomæ, in quo non ei contradicunt boni defensores immaculatæ conceptionis, sed in consequentia quam fecit, quæ revera bona est. Fundamentum tamen est solidum, nec potest negari, ut latius in dicto loco dixi: nec video, aut audio, qui illud neget.

15. *Prædicta redemptio per mortem et sanguinem Christi.* — Ex quo infero eguisse Virginem sanguine et morte Christi, ad sanctificationem suam, præservationemque a peccato originali, quia redemptionis nostræ pretium fuit sanguis Christi, et in morte sua peculiariter operatus est, ac consummavit redemptionem ipsam, ut passim Paulus, ac tota fere Scriptura docet; ergo si Virgo fuit proprie redempta, fuit vero empta sanguine Christi, juxta illud, *empti enim estis pretio magno*. Et eodem modo fuit præservata ex morte Christi prævisa, ut canit Ecclesia in oratione quadam festi conceptionis, quæ ante Pium V universaliter recitabatur, et hæc verba continebat, *ut sicut ex morte Filii tui prævisa eam ab omni labe præservasti: ita*, etc. Quæ oratio licet hodie neque in Missa dicatur, nec legatur in toto Missali, in manibus tamen fidelium versatur, ac pie a quamplurimis recitatur. Et audio concessisse eundem Pium V indulgentiam recitantibus illam cum quadam antiphona, atque ita mihi videtur hanc propositionem, *Beatissima Virgo fuit præservata ex morte Christi prævisa*, negari non debere.

16. *Si Christus non moreretur pro hominibus, Virgo concepta fuisset juxta hunc ordinem quem Deus posuit.* — Ex quo etiam sequitur, si Christus non redemisset genus humanum per mortem suam, Beatam Virginem fuisse concipiendam in peccato originali, saltem secundum præsentem providentiam, seu legem a Deo statutam. Probatur, quia Christi redemptio est unica, et adæquata causa totius gratiæ communicatæ hominibus post lapsum Adæ, atque etiam primæ gratiæ Virgini datæ; ergo ablata causa auferretur effectus. Dixi, *ex vi præsentis providentiæ*, quoniam poterat Deus statuere non redimere homines per Christum incarnatum in carne passibili, nec per ejus passionem, sanguinem et mortem, et tamen providere, ut per alia opera ejusdem

Christi absque propria satisfactione, quamvis cum proprio merito et rigorosa justitia præservaret Virginem ab omni peccato, etiam originali, quia etiam foret modus aliquis redemptionis particularis Virginis : sed non foret redemptio quam nunc statuit, et de qua agimus.

17. *Sanctificatio Virginis inclusit remissionem culpæ quæ futura esset in ea si non præservaretur.* — *Primus modus explicandi hoc.* — Ex quo procedendo ulterius, colligimus primam Virginis sanctificationem non fuisse simplicem, sed inclusisse remissionem culpæ, non quæ esset in persona, sed quæ futura infallibiliter fuisset, si gratia non infunderetur. Hoc autem ego sic explico : duobus enim modis infundi potest gratia personæ : unus est ex sola negatione gratiæ : alter est ex privatione gratiæ, quæ sit culpa. Et horum modorum quilibet potest dupliciter contingere : uno modo præcedente in subjecto, et tempore, negatione, vel privatione gratiæ : vel solum ordine naturæ, seu quantum est ex conditione, vel origine personæ, quod facile declaratur in Angelis, et in Adamo innocente, quorum prima sanctificatio non inclusit remissionem culpæ, et, ut magis philosophice loquar, non habuit pro termino a quo culpam, sed solam negationem gratiæ : et juxta opinionem tenentem non fuisse sanctificatos in primo instanti sui esse, negatio illa præcessit duratione in ipsis. Verum juxta veriore opinionem fuisse scilicet sanctificatos in primo instanti sui esse, præcessit tantum ordine naturæ, vel simpliciter non præcessit, sed futura fuisset ex vi naturæ, et conditionis personæ, si gratia in eo instanti non infunderetur.

18. *Secundus modus explicandi.* — Alter modus sanctificationis, qui habet pro termino a quo propriam privationem gratiæ, quæ est culpa, invenitur communiter in filiis Adæ, quorum sanctificatio est translatio a culpa ad gratiam, ut colligitur ex Tridentino, sess. 6; et ita includit cum sanctificatione remissionem culpæ, ut idem Concilium docet. Hæc vero culpa ordinarie præcedit tempore sanctificationem, et nunc includit proprie, et (ut ita dicam) formaliter remissionem culpæ, verumtamen fieri etiam potest, quin culpa præcedat in subjecto per aliquod momentum, vel durationem, sed solum ordine naturæ, seu ex conditione et statu personæ : et tunc magis proprie dicitur præservatio culpæ, quam remissio, vel dici potest eminens remissio culpæ, quamvis formaliter non sit remissio, verum

in effectu etiam ista sanctificatio habet quodammodo culpam pro termino, non quæ præcesserit, sed quæ futura fuisset, nisi præveniens gratia impedivisset.

19. *Beatæ Virginis sanctificatio habuit pro termino a quo privationem gratiæ quæ inesset re ipsa nisi præservaretur.* — Dico ergo sanctificationem Virginis fuisse isto ultimo modo, quia id necessarium est, ut ejus sanctificatio fuerit redemptiva, atque ex morte et sanguine Christi. Atque ita sanctificatio Angelorum et Adami in sua prima creatione, non potest dici fuisse ex redemptione, quia nullo modo inclusit remissionem culpæ, nec necessaria erat mors, aut sanguis ad sanctificandum, absque remissione culpæ. Ergo ut Virgo fuerit sanctificata ex sanguine Christi, et per modum veræ redemptionis, oportet ut aliquo modo fuerit translata a culpa ad gratiam, non quidem a culpa, quæ in ea præcesserit, sed quæ in ea fuisset, nisi per Christum ita fuisset præventa, scilicet eminentiori modo applicando illi fructum passionis suæ, non ut ordinario modo illi remitteretur culpa, sed eminentiori, atque per præsertionem : quod declaratur et confirmatur per hanc conditionalem, quia si beata Virgo non fuisset sanctificata in conceptione, nec gratiam in primo instanti habuisset, eo ipso non solum esset non grata, vel non sancta, sed etiam esset in peccato, et Deo invisibilis, et ingrata; ergo ejus sanctificatio fuit remissiva, seu potius impeditiva peccati, et ita fuit sanctificatio redemptiva, seu quæ fuerit effectus redemptionis, et sanguinis Christi.

20. *Probat.* — Quod autem, si pro illo instanti non fuisset virgo sanctificata, carentia gratiæ non fuisset in illa pura negatio gratiæ, sed esset etiam privatio et culpa : probatur, quia nullus homo redemptione indigens potest carere culpa, si effectus redemptionis illi non applicetur. Et explicatur hoc magis, quia alias non fuisset Virgo præservata a peccato originali per gratiam, quæ illi data est in instanti conceptionis suæ, quia etiamsi ei non daretur, non fuisset concepta in peccato, sed in puris naturalibus, ut aiunt. Video posse responderi fuisse præservatam a peccato remote, et quasi in radice, eo quod fuerit exempta a generali lege per quam omnes in Adam peccant. Verum hoc revera non satis facit quantum ad punctum redemptionis, nec quantum ad modum justificationis redemptivæ ab statu peccati.

21. *Declaratur a simili.* — Quod etiam magis declaratur a simili, quoniam si Deus in sua

æterna prædestinatione statueret non permittere peccatum Adæ, sed dare ei gratiam efficacem ad non cadendum, et ex consequenti ne alii caderent in ipso, et hoc fieret per merita Christi prævisa, eo modo quo prævideri potuerit ante prævisum originale peccatum non possent tunc homines dici redempti a Christo et multo minus per ejus mortem, quæ data illa hypothesi futura non fuisset. Nec de filiis Adæ, qui tunc concipiendi esset in gratia, poterat proprie et vere dici, quod per gratiam, quæ tunc eis dabatur, præservati erant a peccato originali; ergo neque modo dici posset de Virgine, si tam remota ab ipso pacto cum Adamo inito fuisset exempta. Ac denique non videtur posse negari quod quemadmodum alii homines habuerunt in Adamo debitum habendi gratiam ab initio conceptionis suæ, ita et Virgo habuerit id debitum : nam hoc per se ad perfectionem spectabat, et fundabatur in jure quodam, ad habendam a principio justitiam et gratiam, si Adam in innocentia perseverasset, a quo jure non est beata Virgo excludenda, cum per se bonum sit, et ad perfectionem spectet, et nullum sit fundamentum ad talem exclusionem faciendam; ergo si beata Virgo in instanti conceptionis gratia caruisset, illa carentia non tantum foret negatio, sed privatio gratiæ, quam habere debuisset proveniens non ex pura voluntate Dei, sed ex peccato Adæ, ac proinde esset culpa originalis, sicut est in aliis hominibus.

22. *Consectarium B. Virginem in instanti conceptionis fuisse obnoxiam de se originali culpæ, qua ex privilegio caruit.* — *Ut aliqui superiores discursus conentur eludere.* — Ex quo ulterius concluditur fuisse Virginem in instanti suæ conceptionis obnoxiam de se originali culpæ, nisi præservaretur per gratiam, et consequenter habuisse debitum ejusdem culpæ, quoniam esse obnoxiam et habere debitum duo non sunt, sed idem diversis verbis significatum, ut liquet. Et probatur, quoniam de natura præcise ac pure considerata, absque ordine ad Adam, et ad id quod ex illo hereditarie contrahit, nullus haberet peccatum in sua origine, seu principio sui esse, etiamsi tunc Deus gratiam suam illi non communicaret, sed solum maneret in sua pura natura, cum negatione gratiæ; ergo si ex Virgine ex Adam concepta non ita contingeret, sed potius eo ipso quo non haberet gratiam, habitura esset peccatum, necessario dicendum est, quod propter talem conceptionem, et hæreditatem ex Adamo, de se subjecta erat et obligata ad con-

trahendum peccatum nisi gratia præveniretur, et hoc esse obnoxiam, et habere debitum. Atque ita videtur concludi non se compati esse Virginem vere et proprie redemptam Christi morte, et non habere saltem debitum contrahendi culpam : unde nonnulli convicti hoc discursu fatentur habuisse Virginem debitum contrahendi culpam originalem in Adamo, vel parentibus suis, quatenus filii Adami fuerunt, non vero habuisse tale debitum in propria persona. Moventur ad hoc asserendum, quia aliter non posset sanctificari in primo instanti suæ conceptionis, quia in illo haberet id debitum, quod cum gratia non compatitur, alias haberet Virgo tale debitum semper, si gratia illud non excludit.

23. *Redarguuntur.* — *Si Virgo Beata non peccaret in Adam non posset vere dici redempta a Christo.* — Hoc tamen non intelligi potest, nec consistere, aut fundari : nam imprimis si Virgo habuit debitum in Adamo, necesse est ut in Adamo peccaverit, quod etiam suppono tanquam verum, nec negari potest, quia alias non egeret vera redemptione, nec morte, et sanguine Christi, si quidem prima et fundamentalis ratio redemptionis Christi fuit peccatum Adæ tanquam capitis, in quo includitur peccatum originale, et consequenter ordinata est in remedium omnium peccatorum actualium, quæ ab originali descendunt, juxta communem doctrinam theologorum, ex qua sequitur quod si Virgo non peccaret in Adam, non fuisset comprehensa in objecto, seu materia redemptionis, neque in decreto quod Deus habuit, ut Christus moreretur ad redimendos homines, quia tale decretum supponit originale peccatum, saltem in præsentia absoluta Dei. Atque ita quando Ecclesia dicit fuisse Virginem præservatam ab originali ex morte filii sui prævisa, aperte supponit Virginem per se comprehensam in peccato Adæ, et consequenter in Adam peccasse propter quod credo non esse Virginem excipiendam ab illa Pauli regula, *omnes in Adam peccaverunt*, Rom. 3, et adhuc in eo loco non addit limitationem illam, *in Adam*, sed absolute dicit *omnes peccaverunt et egent gloria Dei*. Sed ita locutus fuit ut omne peccatum complecteretur, et ex cap. 5 colligitur, quod tantum ad originale, intelligi debet cum dicta moderatione, ut constat ex illis verbis, *in quo omnes peccaverunt* : atque etiam, quia infantes proprie non peccant, nisi contrahendo peccatum, quia in Adam peccaverunt, nec gratia præveniuntur.

24. *B. Virgo peccavit in Adamo et equit re-*

demptione Filii.—Dico ergo non posse Virginem excipi ab hac regula, *omnes in Adam peccaverunt*, quemadmodum nec posset excipi ab illa, *omnes egent gloria Dei*. Quam gloriam declarat ipse Paulus, nasci ex eo quod omnes sint *justificati gratis per gratiam ipsius per redemptionem, quæ est in Christo JESU, quem posuit Deus propitiationem per fidem in sanguine ipsius*. Ex quo colligo pertinere ad gloriam Dei et Christi, quod B. Virgo sit justificata per redemptionem, quæ est in Christo JESU, et in sanguine ipsius, nec debere negari hanc gloriam Christo, quantumcumque Virgo fuerit justificata per præservationem ab omni culpa, et non minus quam Paulus, imo cum majori gratitudine, quam ipse sentiebat, et dicebat de Filio suo: *qui dilexit me, et tradidit semetipsum pro me*. Denique prætermisissis aliis, quæ in confirmationem hujus rei alibi adduxi, qui confitentur habuisse Beatam Virginem debitum contrahendi peccatum originale saltem in causis, et in Adam, negare non potuerunt quod Beata Virgo peccaverit in Adam: quia id debitum ex altera ratione oriri non potuit.

25. *Futilis quorundam distinctio de debito in Adam et de debito Virginis in seipsa.*—Hoc supposito, dico quod in præsentia non datur locus de debito in propria persona, vel in parentibus, seu in Adam, quoniam hoc debitum non est res physica, quæ ponat aliquid reale in Virgine, sed est veluti obligatio quædam moralis, nata ex Adamo, et suos descendentes denominat debitores solum propter originem, quam trahunt ex illo, atque ita supponendo hoc debitum, ut fuit in Adamo, comprehendisse Virginem eo ipso quod Virgo ab hac radice infecta per seminalem generationem descendit, necessario sequitur quod delictum quod fuit in Adam tanquam in causa denominante, fuerit etiam in Virgine tanquam in passo, seu subjecto denominato. Probatur hæc illatio, quia hoc debitum respectu Virginis fuit in Adam, tanquam in causa agente et obligante Virginem, sed in Virgine solum poterat esse tanquam in passo de se subjecto, et obnoxio infectioni a tali causa; ergo si Beata Virgo habuit hoc debitum in Adamo, non potuit habere illud in instanti conceptionis prius natura, quam sanctificari intelligatur, eo utique modo, quo haberi potest, scilicet morali, et per extrinsecam denominationem. Et declarari potest per comparisonem ad alios infantes, nam in illis etiam in instanti conceptionis cujusque possunt distingui duo signa naturæ, unum in quo habent debitum contrahendi peccatum

originale, aliud in quo jam sunt infecti peccato originali, nam illa duo vel distinguunt tanquam causa, et effectus, vel saltem tanquam via et terminus, illa obligatio contracta ex peccato Adæ, ratione cujus eo ipso quod sunt, subjecti influxui culpæ cum Adamo provenientis, et hoc est satis, ut dicantur habere hoc debitum in se, et in illo semper includitur conditio, nisi Deus gratia sua præveniat et impediatur originalis culpæ influxum; ergo quoad hoc debitum, eadem est ratio de Beata Virgine, supposito quod in Adam peccavit.

26. *Non obstante debito contrahendi quomodo fuerit Beata Virgo in primo conceptionis instanti sanctificata.*—Atque hinc facile intelligitur, quomodo nulla sit repugnantia, quod Virgo in primo suæ conceptionis instanti fuerit sanctificata, non obstante hoc debito: quia gratia non opponitur formaliter debito, quod persona de se, et ratione suæ originis habet ad carentium gratia, si privilegium ei non infundatur, sed opponitur ipsiusmet gratiæ privationi, quæ in Virgine non est data, nec debet intelligi præcedere realiter in ipsomet instanti cum prioritate naturæ, hoc enim repugnat; sed solum intelligi debet futurum fuisse in persona talem privationem cum vera ratione culpæ, nisi gratia præveniret, et hoc sufficit ad debitum, quod etiam est prius privatione in eodem ordine naturæ. Atque ita nulla est repugnantia quod persona in instanti suæ conceptionis spectata in se, et in eo quod acciperet a causis suis proximis, si non impedirentur, subjecta sit influxui culpæ, et quod in eodem instanti Deus, ut causa superior præveniat influendo gratiam, impediaturque influxum culpæ, et hoc modo potuit Deus facillime sanctificare Beatam Virginem in primo instanti suæ conceptionis, non obstante dicto debito; quia, quamvis Adamus obligavit omnes suos descendentes ut inciperent vitam cum culpa, Deus tamen non se obligavit ad negandam gratiam omnibus in eo instanti, nullo excepto, neque a se abstulit potentiam præveniendi quem voluisset, ac deceret, juxta suam æternam sapientiam, tali sanctificatione quæ culpam impediret.

27. *Debitum contrahendi originale non perseverat post gratiæ infusionem.*—Neque etiam sequitur, quod inferebatur, si Virgo habuit hoc debitum in primo instanti, non obstante gratia, futurum id debitum semper in ipsa: quia licet nonnulli ex modernis velint hanc illationem concedere, nec putent inconveniens asserere debitum peccati manere semper in

Virgine: imo putent necessarium, cum non appareat ratio aliqua differentiæ inter primum instans et reliquum tempus; attamen non sentio hoc probabile, nec verisimile, nec video fundamentum alicujus momenti, in quo nitantur: et ideo dico, debitum hoc non debere intelligi nisi pro primo instanti conceptionis, et id in prioritate naturæ, seu ex meritis causarum, quia hæc solum habent virtutem influendi peccatum originale in primo instanti, et in primo signo naturæ illius, atque adeo si tunc impediatur a Deo præveniente animam cum vera sanctificatione, omnino extinguitur virtus illa causarum, ut non possint amplius inducere originale peccatum: ex quo sequitur ut in tali anima nullum jam maneat debitum originalis peccati, quia non amplius manet, etiam ex se subjecta infectioni culpæ a talibus causis. Et ratio, ut judico, evidens est, quia per talem sanctificationem omnino, et eminentissimo modo remittitur culpa originalis, quæ in illo instanti inducenda fuisset; culpa autem semel remissa redire iterum non potest, nec manet jam in virtute causarum, et ideo persona cui remissa fuit talis culpa, non potest manere obligata, nec obnoxia illi, etiamsi secundum se consideretur, ut trahit originem ab Adam. Et in hoc apparet clare differentia inter primum instans pro primo signo naturæ, et reliquum tempus subsequens: quia in illo signo primi instantis, nondum intelligitur remissa culpa originalis, et ideo adhuc intelligitur persona de se obnoxia culpæ: tamen postquam in secundo signo primi instantis facta est remissio culpæ, jam in posterum non manet illa persona obnoxia tali culpæ; unde, etiamsi postea per Dei voluntatem gratia privaretur, jam non traheret originale peccatum ab Adamo, quia illud quod trahere poterat, remissum fuit, et illa carentia gratiæ non haberet rationem culpæ, si solus Deus pro sua voluntate tolleretur gratiam. Confirmatur hoc, quia omne debitum vel solutione, vel remissione extinguitur, ita ut amplius non idem maneat, nec redeat. Circa quod possem longius discurrere, sed nolo in his punctis esse prolixior, et quæ diximus sufficiunt iis, qui in materia sunt versati.

28. *Inter debitum et ipsum peccatum originale est latum discrimen.*—Ex dictis intelligitur magna differentia, quæ intercedit inter debitum et peccatum originale, propter quam etiamsi necessarium sit ad perfectam sanctitatem et puritatem Virginis, conceptam fuisse absque originali labe, non fuit conveniens ut

de se non esset illi subjecta, quod idem est ac habere debitum: ratio est, quoniam peccatum originale facit inimicum Deo, quod non facit debitum. Item originale est vere peccatum, defectusque moralis; debitum vero neque peccatum est, neque defectus moralis, quoniam ante peccatum originale non potest dari moralis defectus in puero, ut est manifestum; atque ita debitum hoc est veluti defectus naturalis, qualis est nasci ab ignobilibus, seu esse hujus vel illius originis, vel nasci a parentibus perduellionibus, quod nihil refert ad perfectam sanctitatem atque innocentiam. Ac si res bene perpendatur, eo ipso, quod Deus ordinavit, ac voluit Virginem nasci ex Adamo peccatore via ordinaria, voluit eam nasci ex radice infecta, et ex principio quod Deo fuerat perduellio: cum quo simul stat, ut nasceretur semper sancta et innocens, licet ex privilegio, hoc enim nihil derogat perfecte sanctitati et innocentia Virginis in se ipsa considerata.

29. *Honorificentius B. V. fuit, debitum incurrisse ut per sanguinem Christi redimeretur.*—Quod si dicatur fuisse majus privilegium excipi a lege in ipso Adam, et consequenter excipi a debito culpæ, quam si a sola culpa dicatur excepta: respondetur imprimis, esto hoc ita esset, talem tamen meliorationem vel anticipationem privilegii, nihil referre ad sanctitatem et puritatem Virginis. Secundo negatur esse majus, vel melius Virgini tale privilegium, quia melius, et honorificentius fuit Virgini habere privilegium præservationis per sanguinem et mortem Christi, quam habere illud modo illo anticipationis. Ultra quod considerandum etiam est, legem, quam Deus constituit cum Adamo respectu posterorum ejus, de se fuisse ordinatam ad hoc, ut omnes nascerentur in gratia a sua origine: unde nomen habuit justitia originalis, et nullo modo conveniebat, ut Virgo ab hac lege exciperetur, qua conciperetur in justitia originali, Adamo non peccante: ex quo etiam sequitur, quod vel non posset, vel non conveniret eximi ab ipsa lege, in quantum per consequens includebat, ut Adamo peccante, ipse sibi suisque posteris gratiam perderet, ex quo oritur debitum peccati originalis.

30. *Prædestinatio B. Virginis juxta omnes opiniones probabiles, quomodo cum debito peccati originalis conveniat?*—Atque hinc etiam facile intelligitur, quomodo hoc debitum peccati originalis, cum præservatione ab ipso peccato non repugnet modo altissimo, et perfectissimo prædestinationis et electionis Virginis